

Вашата

жалба

Д
О

Е

С

П

Ч

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Вашата жалба до ЕСПЧ:

**Как се подава
жалба и как ще бъде
разгледана тя**

Този документ е изготвен от отдела за връзки с обществеността на Съда.

Той не обвързва Съда и има за цел да предостави обща информация за начина му на работа.

За по-подробна информация, вижте документите, изготвени от Секретариата (достъпни на интернет сайта на Съда: www.echr.coe.int), и по-специално Правилника на Съда.

Огромното мнозинство от жалбите, подадени до Съда, се обявяват за недопустими. С други думи, Съдът ги отхвърля без да разглежда основателността им, тъй като те не отговарят на условията за допустимост. Решенията, с които жалбите се обявяват за недопустими, са окончателни и не подлежат на обжалване.

За да не бъде отхвърлена жалбата Ви, е необходимо да са спазени всички условия за допустимост. Преди да подадете жалба, се запознайте с информацията, достъпна на интернет сайта на Съда, и по-специално с Практическото ръководство относно критериите за допустимост.

АКО СЕ ГОТВИТЕ ДА ПОДАДЕТЕ ЖАЛБА ДО СЪДА

Формулярът на жалба е достъпен на интернет сайта на Съда. Изтеглете го, попълнете всички граfi без изключение, разпечатайте го и го изпратете, заедно с копия на всички относими документи. Не изпращайте оригинали, тъй като те няма да Ви бъдат върнати след края на производството. Не се обръщайте към Съда, за да получите формуляра на хартиен носител, защото рискувате да пропуснете срока за подаване на жалба (вижте Практическите указания за образуване на производството и Обяснителната бележка за попълване на формуляра на жалба, достъпни на интернет сайта на Съда).

Ако жалбата Ви е непълна, е възможно Съдът да не я разгледа. Затова е важно да попълните изцяло и старателно формуляра на жалба. Ако дори една единствена графа не е правилно попълнена или е непълна или не са приложени копия от необходимите документи, Съдът може да откаже да регистрира жалбата Ви, без да я разгледа.

Можете да се обърнете към Съда на един от двата официални езика на Съвета на Европа, френски или английски, или на официалния език на някоя от държавите, членки на Съвета на Европа.

В началото на производството упълномощаването на адвокат не е задължително. Ако все пак решите да ползвате услугите на адвокат, трябва да изпратите на Съда надлежно попълнено и подписано пълномощно.

Когато попълните формуляра изцяло, изпратете го заедно с копия на относимите документи на следния адрес:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France**

За предпочитане е да изпратите жалбата си с препоръчана пратка с обратна разписка. Трябва да сезирате Съда в срок от четири месеца след датата на последното решение на националните съдилища. Датата, която се взема предвид, е тази на пощенското клеймо. **Обърнете внимание, че жалбата трябва задължително да бъде изпратена по пощата.**

При всяко положение, е препоръчително да изпратите формуляра на жалба **възможно най-скоро** след приключването на вътрешното производство с окончателно съдебно решение.

АКО ВЕЧЕ СТЕ ИЗПРАТИЛИ ФОРМУЛЯРА НА ЖАЛБА ДО СЪДА

Вашата жалба ще бъде получена от деловодството на Съда, където пристигат около 1 500 писма на ден. Поради големия брой писма, Съдът не е в състояние да потвърждава получаването им незабавно.

Не се обаждайте по телефона, за да проверите дали жалбата Ви е пристигнала. Съдът ще се свърже с Вас, ако се нуждае от допълнителна информация.

Деловодството ще разпредели пощата и ще изпрати жалбата Ви на правния отдел, компетентен да се занимае с нея, а именно, отделът отговарящ за държавата, срещу която е насочена жалбата. Така например, жалба заведена срещу Германия ще бъде изпратена на правния отдел, който се занимава с делата срещу Германия, тъй като работещите в него говорят езика и познават съответното национално законодателство.

След това делото Ви ще получи номер и ще бъде разгледано от юрист. Това не означава, че Съдът ще приеме жалбата Ви, а само че тя е била регистрирана. **Ако Съдът се свърже с Вас, трябва да отговорите в указания Ви срок, тъй като в противен случай делото Ви може да бъде отхвърлено или да бъде унищожено.**

Когато Съдът получи цялата информация, която му е необходима, за да разгледа делото, жалбата Ви ще бъде разпределена на съдебен състав.

По време на цялото производство, дори то да ви се струва дълго, трябва да изчаквате Съдът да се свърже с Вас. Поради големия брой жалби, който получава всяка година (над 50 000) и значителния брой висящи дела, Съдът не е в състояние да потвърждава получаването на всяко писмо или документ или да предоставя информация за приблизителната дата на разглеждане на делата.

Производството пред Съда е писмено. Информацията, която предоставяте на Съда, трябва да бъде в писмен вид.

РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ВАШАТА ЖАЛБА

1. СЪДЕБНИ СЪСТАВИ

В зависимост от характера на делото Ви, жалбата Ви ще бъде разпределена на едни от съставите на Съда, а именно: едноличен състав, комитет или камара.

- ➔ Ако жалбата Ви е явно недопустима, тъй като не отговаря на всички необходими условия за допустимост, тя ще бъде разгледана от **едноличен състав**. Решението за недопустимост, произнесено от едноличен съдия, е окончателно и. **Не е възможно да оспорите решението за недопустимост или да получите допълнителна информация за него. Делото ще се счита за окончателно приключило и по-късно досието ще бъде изцяло унищожено.**
- ➔ Ако жалбата Ви е от категорията на т.н. повтарящи се жалби, т.е. ако повдига въпрос, по който Съдът вече се е произнасял многократно, тя ще бъде разгледана от **комитет от трима съдии**. Ще Ви бъде изпратено писмо, разясняващо процедурата. **И в този случай, Съдът ще се свърже с Вас, ако това е необходимо.**
- ➔ Ако жалбата Ви не бъде определена като повтаряща се, тя ще бъде разгледана от **камара от седем съдии**. Камарата също може да обяви жалбата за недопустима с окончателно решение, но ако я приеме за допустима, ще разгледа оплакванията Ви по същество. Преди това обаче, тя ще уведоми съответното правителство за жалбата и ще му предостави възможност да даде становище по делото. Това становище ще Ви бъде изпратено, за да имате възможност да му отговорите. Въпреки че в началото на производството не сте длъжни да упълномощите адвокат, който да Ви представлява, на този етап Съдът ще Ви покани да го сторите. **И в този случай, Съдът е този, който ще се свърже с Вас.**

- ➔ Жалбата не може да бъде подадена направо до **голямата камара от седемнадесет съдии**, но една от камарите може да се десезира в полза на голямата камара; делото може също така да бъде отнесено пред нея на по-късен етап от производството. Десезирането е възможно, когато делото повдига съществен въпрос по тълкуването на Конвенцията или когато съществува риск от противоречие с предходно решение на Съда. Освен това, делото може да бъде отнесено до голямата камара по искане на една от страните в срок от три месеца от произнасянето на решението на камарата, но Съдът приема такива искания само в изключителни случаи.

2. СРОК НА РАЗГЛЕЖДАНЕ

Не е възможно да се каже какъв е обичайният срок за разглеждане на една жалба. Той зависи от вида на делото, от съдебния състав, на когото то е разпределено, от бързината, с която страните предоставят на Съда нужната информация, и от много други фактори. **Имайте предвид, че Съдът разглежда делата по определен ред, като взема предвид важността и спешността на повдигнатите в жалбите въпроси.** Така например, най-сериозните дела, както и тези, които разкриват проблеми от голям мащаб, ще бъдат разгледани по-бързо. Тази политика на даване на приоритет може да обясни защо дело, заведено след Вашето, може да приключи с решение, докато Вашата жалба е все още висяща пред Съда.

3. ОТКРИТИ ЗАСЕДАНИЯ

Съдът провежда открити заседания по малък брой дела, висящи пред камара или пред голямата камара (около 30 на година). Ако Съдът реши да проведе такова заседание по Вашето дело, ще бъдете уведомени за това. Всички открити заседания се записват и могат да бъдат видяни на интернет сайта на Съда.

КРАЙ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Производството пред Съда може да приключи по няколко различни начина.

1. ОТХВЪРЛЯНЕ НА ЖАЛБАТА

➔ УНИЩОЖАВАНЕ НА ПРЕПИСКАТА

Ако в началото на производството Съдът се свърже с Вас и Вие не отговорите или не отговорите в указания срок, той може приеме, че нямате намерение да поддържате жалбата си, и да прекрати делото по административен ред. Преписката Ви ще бъде унищожена, без да имате право да обжалвате това решение.

➔ ЗАЛИЧАВАНЕ НА ЖАЛБАТА ОТ СПИСЪКА НА ДЕЛАТА

На по-късен стадий на производството, след разпределянето на жалбата Ви на съдебен състав, Съдът може да я заличи от списъка на делата, ако не отговорите на исканията му в предоставения Ви срок и може да се приеме, че не поддържате жалбата си. Съдът може също така да заличи жалбата Ви от списъка на делата в резултат на приятелско споразумение или на едностранна декларация.

Поради това е изключително важно да отговаряте на Съда в най-кратък срок, за да не бъде прието, че не поддържате жалбата си и да не бъде делото Ви заличено от списъка или прекратено.

➔ НЕДОПУСТИМОСТ НА ЖАЛБАТА

Ако не сте спазили някое от условията за допустимост, Съдът ще обяви жалбата Ви за недопустима с окончателно решение.

2. ПРОИЗНАСЯНЕ НА РЕШЕНИЕ ПО СЪЩЕСТВО

Ако жалбата Ви не бъде обявена за недопустима, Съдът може да установи, че не е имало нарушение на Конвенцията или, напротив, да заключи, че правата Ви са били нарушени. В последния случай, той може да Ви присъди обезщетение за претърпените вреди. Имайте предвид, че Съдът при никакви обстоятелства няма да отмени решение на вътрешните съдилища.

Ако решението е постановено от комитет, то е окончателно и не подлежи на обжалване. Решението на камарата става окончателно след изтичането на три месеца от постановяването му. До изтичането на този срок както Вие, така и правителството-ответник, можете да поискате отнасяне на делото до голямата камара за ново разглеждане на жалбата. Обърнете отново внимание, че Съдът приема такива искания само в изключителни случаи. Решенията на голямата камара са окончателни и не подлежат на обжалване.

В заключение, при подаването на жалба до Съда е важно е да се спазят условията за допустимост. Ако не направите това, Съдът ще обяви жалбата Ви за недопустима без да разгледа оплакванията Ви по същество.

Освен това, когато Съдът обяви една жалба за недопустима, решението е окончателно и не е възможно да поискате възобновяване на делото или да сезирате Съда с нова жалба, повдигаща същите оплаквания.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

■ АНОНИМНОСТ

Документите, свързани с производството пред Съда, са публично достъпни. Ако желаете да запазите анонимност, трябва да направите искане за това при попълването на формуляра, като изложите причините, поради които не желаете самоличността Ви да бъде разкрита.

■ ПРИЯТЕЛСКО СПОРАЗУМИЕНИЕ

Ако Съдът прецени, че жалбата Ви е допустима, той ще се опита да съдейства за уреждането на спора чрез постигането на приятелско споразумение между Вас и държавата-ответник. Ако това се окаже невъзможно, Съдът ще се произнесе по оплакванията Ви и ще постанови решение.

■ ЕДНОСТРАННА ДЕКЛАРАЦИЯ

Ако без основание откажете предложение за приятелско споразумение, Съдът може да прекрати делото след декларация на държавата-ответник, в която тя признава нарушението на Конвенцията и се ангажира да Ви предостави подходящо обезщетение.

■ ПРИВРЕМЕННИ МЕРКИ

Имате възможност да поискате привременна мярка, но само в случай, че се намирате в непосредствена опасност или има сериозна заплаха за здравето Ви – например, ако предстои да бъдете експулиран в държава, в която съществува риск да бъдете подложен на мъчения.

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

■ АКО ПОДАМ ЖАЛБА ДО СЪДА, ОЗНАЧАВА ЛИ ТОВА, ЧЕ НЕ СЪМ ЗАДЪЛЖЕН(-А) ДА ИЗПЪЛНЯ ОКОНЧАТЕЛНО РЕШЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА?

Не, подаването на жалба няма суспензивен ефект. Трябва да изпълните окончателните решения, постановени от националните съдилища, дори и да подадете жалба до Съда в Страсбург.

■ МОЖЕ ЛИ СЪДЪТ ДА МИ ПОМОГНЕ ДА НАМЕРЯ АДВОКАТ?

Съдът не може, при никакви обстоятелства, да Ви помогне да си намерите адвокат. Можете, например, да се свържете с местната адвокатска колегия и да поискате списък на членовете ѝ.

■ МОЖЕ ЛИ СЪДЪТ ДА МИ ПОМОГНЕ ДА ПОПЪЛНЯ ФОРМУЛЯРА НА ЖАЛБА?

Съдът не може да Ви помогне да попълните формуляра на жалба. Той трябва да остане напълно неутрален във всички производства, заведени пред него. Поради това, той може само да Ви насочи към комплекта документи за жалбоподатели, който е достъпен в интернет и съдържа цялата необходима информация, за да подадете жалба.

■ ИМА ЛИ СИСТЕМА ЗА ПРАВНА ПОМОЩ?

Да, но не можете да поискате правна помощ от самото начало на производството, а едва, когато съответното правителство бъде уведомено за делото. Следва да имате предвид, че правна помощ не се предоставя автоматично на всеки, който я поиска.

■ АКО ДОЙДА ЛИЧНО В СЪДА, МОГА ЛИ ДА ОБЯСНЯ СЛУЧАЯ СИ НАПРАВО ИЛИ ДА НАПРАВЯ НЕЩО, ЗА ДА БЪДЕ ТОЙ РАЗГЛЕДАН ПО-БЪРЗО?

В никакъв случай. Производството пред Съда е писмено и личното Ви явяване няма да окаже никакво влияние върху развитието му, така че би било напълно безполезно да го правите.

■ МОЖЕ ЛИ СЪДЪТ ДА МИ ПРЕДОСТАВИ ПРАВНИ СЪВЕТИ?

Съдът не е оправомощен да предоставя правни съвети относно действията и производствата, които можете да предприемете на местно ниво. Що се отнася до процедурата пред Съда, тя е разяснена подробно в обяснителните документи, достъпни на интернет сайта му. Съдът не може, при никакви обстоятелства, да указва какви са шансовете за успех на жалбата Ви; трябва да изчакате той да се произнесе по този въпрос с решение.

■ МОЖЕ ЛИ СЪДЪТ ДА ПРЕДПРИЕМО НИКАКВИ ДЕЙСТВИЯ В ДЪРЖАВАТА, СРЕЩУ КОЯТО ПОДАВАМ ЖАЛБА?

Не, Съдът няма да предприеме никакви действия от Ваше име пред органите на власт, от които се оплаквате. Въпреки това, в изключителни случаи, Съдът може да поиска от държавата-ответник да вземе определени мерки или да не предприема определени действия, докато той не разгледа делото (става въпрос основно за случаи, в които за жалбоподателя съществува риск да претърпи сериозни физически увреждания).

■ РАЗГЛЕЖДАЛ ЛИ Е СЪДЪТ ДЕЛА, ПОДОБНИ НА МОЕТО?

Решенията на Съда се публикуват на неговия интернет сайт. Можете да осъществите търсене сред постановените решения, за да проверите дали Съдът вече е разглеждал подобни дела.

■ АКО ЖАЛБАТА МИ БЪДЕ ОБЯВЕНА ЗА НЕДОПУСТИМА, МОГА ЛИ ДА ОБЖАЛВАМ ТОВА РЕШЕНИЕ?

Решенията за недопустимост са окончателни и не подлежат на обжалване. Това показва още веднъж колко е важно жалбоподателите да се съобразят с условията за допустимост преди да подадат жалба до Съда.

■ КАК ДА ПОЛУЧА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЛОТО СИ?

Съдът не е в състояние да отговори на многобройните молби за информация относно развитието на висящите пред него дела. Тъй като производството пред Съда е писмено, той ще се свърже с Вас по пощата, ако има нужда от допълнителна информация или във връзка с различните етапи на производството. Известна информация може обаче да бъде намерена на интернет сайта на Съда (относно уведомяването на правителството-ответник, въпросите до страните, решенията по допустимост и т. н.).

Вашата жалба до ЕСПЧ :

Как се подава жалба и как ще бъде
разгледана тя

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int